

& quilibet exactor Decimarum potest prohibere dominum fructuum, ne illos asportet, nisi ipse vel alius suo nomine adsit, Cancer. n. 7. ubi plures. Quæ omnia, seclusa consuetudine contraria, procedunt.

104 Observandum est, ex decimis personalibus deducendas esse pro rata expensas in artificio, vel negotiatione factas, ita ut solum ex lucro præstentur. Ex aliis non utique, sed omne quod provenit ad Decimam computatur, c. non est 22. cap. pastoralis 28 c. cum non sit. 33. de Decim. Lessi. lib. 2. c. 39. dub. 1. num. 16. Tusch. supr. conclus. 63. numer. 1. 2. Molfesi. tract. 6. cap. 4. n. 41. Valent. tom. 3. disputat. ultim. quest. 1. punct. 3. Vazquez in p. cu. tractat. de benefi. §. unic. dub. 6. numer. 52. Monet. capit. 6. quest. 4. conclus. 1. 3. Rebus. quest. 11. Suarez. 33. 35. Marescot. lib. 2. cap. 108. numer. 15. 16 Capyc. decif. 20. n. 3. 5. 12. Barbos. dicit. cap. 26. §. 1. numer. 34. cum leqq. ubi rationem reddit diff. rentia inter Decimas praediales; & personales quoad deductio- nes expensarum; Petri. Barbos in l. fructus ex num. 106 6. ff. solut. matrim. Sed consuetudinem posse intro- ducri, ut ex p. a. alibus decimis impen. & deducan- tur, docet Aug. Barbos. numer. 38. Quæ expensae sint ex personalibus Decimis detrahenda, explicat Suarez. dicit. cap. 12. num. (ubi) D. Covarr. in præsen- tis expressum impugnat aiens, hanc consuetudinem damnandum non esse, eti laudabilis non sit) Ton- dut. d. cap. 72. num. 12. Abulens. sup. Matib. cap. 23. quest. 63. Menchac. dicit. lib. 2. illustr. cap. 89. num. 8. §. quid dicendum, Rebus. dicit. quest. 13. num. 43. 44. Delbene. dicit. dubitat. 29. quest. 3. & 7. num. 2. Barbos. dicit. cap. 26. §. 3. n. 64. Sot. ait. 1. br. 9. quest. 4. art. 1. col. anepenult. Ratio est, nam u. i. p. diximus, sustentatio mi- nistrantium spiritualia, jure naturali, ac divino debetur; sed quod per Decimas præstetur, jure Ecclæstico statutum est, contra quod potest consue- tudo p. a. valere; dicit. cap. fin. ubi notant Interpretes, de consuetudine. Unde si per primitias; oblationes, alium v. modum ministris illis alimenta sufficienter exhibentur, juris naturalis obligationi satistit; neque ita datur nimia secularium exemptione, aut deficit recognitio Sacerdotibus debita, siquidem modus duntaxat contributionis immunitatur; sic consuetudo non solvendi Decimas, pluribus in locis Germaniae, Italiæ, Graeciae, & Galliæ observatur, sed constituta est quantitas certa fructuum, vel pecunie quotannis Ecclesiæ solvenda; testatur Tond. sup. num. 4. 6. 12. Panormitan. in cap. in aliquibus, num. 8. vers. Alii fuerint in opinione de Decim. Filliue. question. moral. tom. 2. cap. tract. 28. cap. 7. num. 152. Menchac. controversial. libr. 2. cap. 89. num. 8. Monet. quest. 4. num. 9. Suarez. supr. num. 8. Or. mander. tract. de D. c. m. cap. 6. num. 3.

Vers. Decimò his omnibus animadversis.

108 Communis conclusio est, quadraginta annorum usum sufficere ad inducendam consuetudinem, quoad Decimam exemptionem, Marescot. dicit. cap. 95. numer. 29. Monet. capit. 5. num. 103. Bonac. qui multos laudat p. u. f. 5. numero sexto, Suarez. capit. 13. numero tertio, Gutierrez. numer. 65. Lessi. dicit. lib. 2. capit. 6. dub. 14. numer. 47. li- cet Molin de just. & jur. tom. 1. disput. 75. & Ton- dut. d. cit. quest. 72. num. 18. immemorialem usum requirant, qui in Gallicæ Tribunalibus, ita obser- vari testatur.

Ibi: Nec ad consuetudinem istam etiam ei ad- veretur.

109 Ad consuetudinis introductionem titulus, aut bona fides; non desideratur; Molin. de primogen. libr. 2. cap. 6. numer. 55. Suarez. capit. 13. numer. 1. 8. Bonac. tract. de leg. d. sp. 1. quest. 1. punct. ult. §. 3. numer. 45. Gutierrez. dicit. quest. 21. num. 66. Didac. Perez. supr. colum. 205. vers. Præterea, Barbos. in collectan. ad cap. fin. de consuetud. in fin. Delbene supra, tom. 1. cap. 8. dubit. 29. sect. 3. num. 5. & notatur communiter in dicit. cap. fin. de consuetud.

Ibi: Unde maximè ad hoc conductit scire.

110 Plures differentiae inter consuetudinem, & præ- scriptiōnem inveniuntur. Prima est, quod consue- tudo non inducitur nisi per Communitatem, per privarum verò præscribi potest. Secunda, per con- suetudinem acquiritur jus toti Communitati, per præscriptiōnem ipsi possidenti privato. Tertia, con-

suetudo est quid juris, quatenus legis vicem obri- net l. de quibus 32 ff. de legib. Præscriptio quid faci- ti, quia jus non facit. Quarta, consuetudo abrogat legem; Præscriptio non utique. Quinta, in præscriptiōne bona fides requiritur, in consuetu- dine non desideratur. Sexta, ad consuetudinem intervenire debet consensus saltem tacitus Principis, cuius legi derogatur; ad præscribendum non est necesse ut ille contentiat, cui documentum ex præscriptiōne generatur, de quibus & aliis differentiis vi- dendi sunt Tondut. dicit. quest. 72. n. 9. Suarez. cap. 5. n. 19. & c. 13. à num. 5. Bonac. ubi proxim. Barbos. in dicit. cap. fin. num. 21. D. Covarr. in regal. p. fessor. part. 1. §. 3. num. 2. Salas de leg. d. sp. 9. Jett. 1. num. 61. 7. 8. & sect. 5. num. 45. & 54. Rebus. dicit. quest. 13. Gutierrez. num. 69. Joan. Fab. in §. ex. non scrip. o. 1. f. d. jur. natur. n. 5. Menoch. conf. 102. num. 2. Cardin. Tuch. lit. C. conclus. 801. Deebene supr.

Vers. Undecimò attenit & diligenter.

Hæc sententia eti laudabile communis sit, ut consu- tūt ex laudatis per Gutierrez. num. 38. rejicitur à Theologis, & non patuis juris Interpretibus, ut Suarez. dicit. cap. 12. num. (ubi) D. Covarr. in præsen- tis expressum impugnat aiens, hanc consuetudinem damnandum non esse, eti laudabilis non sit) Ton- dut. d. cap. 72. num. 12. Abulens. sup. Matib. cap. 23. quest. 63. Menchac. dicit. lib. 2. illustr. cap. 89. num. 8. §. quid dicendum, Rebus. dicit. quest. 13. num. 43. 44. Delbene. dicit. dubitat. 29. quest. 3. & 7. num. 2. Barbos. dicit. cap. 26. §. 3. n. 64. Sot. ait. 1. br. 9. quest. 4. art. 1. col. anepenult. Ratio est, nam u. i. p. diximus, sustentatio mi- nistrantium spiritualia, jure naturali, ac divino debetur; sed quod per Decimas præstetur, jure Ecclæstico statutum est, contra quod potest consue- tudo p. a. valere; dicit. cap. fin. ubi notant Interpretes, de consuetudine. Unde si per primitias; oblationes, alium v. modum ministris illis alimenta sufficienter exhibentur, juris naturalis obligationi satistit; neque ita datur nimia secularium exemptione, aut deficit recognitio Sacerdotibus debita, siquidem modus duntaxat contributionis immunitatur; sic consuetudo non solvendi Decimas, pluribus in locis Germaniae, Italiæ, Graeciae, & Galliæ observatur, sed constituta est quantitas certa fructuum, vel pecunie quotannis Ecclesiæ solvenda; testatur Tond. sup. num. 4. 6. 12. Panormitan. in cap. in aliquibus, num. 8. vers. Alii fuerint in opinione de Decim. Filliue. question. moral. tom. 2. cap. tract. 28. cap. 7. num. 152. Menchac. controversial. libr. 2. cap. 89. num. 8. Monet. quest. 4. num. 9. Suarez. supr. num. 8. Or. mander. tract. de D. c. m. cap. 6. num. 3.

Est tamen pro D. Covarr. non leve fundamentum ex traditis per eundem Suarez cap. 14. num. 10. ubi docet, non posse Pontificem legem Decimarum tollere; etiam relata Clericis congrua sustentatione; quod tenet etiam Castill. cap. 10. num. Gutierrez. dicit. cap. 21. num. 30. Monet. cap. 5. num. 53. Navar. de redditi. Ecclesiast. quest. 1. num. 57. Lessi. de just. & jur. lib. 2. cap. 39. dubit. 41. Pat. Vazquez. in opuscul. tit. de benefic. cap. unic. §. 1. dub. 1. Tusch. lit. D. conclus. 62. num. 11. quoniam Spiritus Sanctus, à quo Pontificia regitur po- testas, non permettit eum in tantum errore incidere in detrimentum totius status Ecclesiastici, quandoquidem Sacerdotes non ita decen- ter se gerent, subsidiū pauperibus desiceret, & Divinus cultus irreverenter negligetur. Igitur, quod

quod ita perniciōsum est, & irrationabile, nulla poterit consuetudine introduci; ut omnes in d. c. fin. de consuetud. premitunt.

113 Sed responderi potest talēm consuetudinem approbatam per tacitum Pontificis, ac eorum, quo- rum interest consensum, non esse irrationabilem judicandam, cum aliis modis possit tantum ratione ministerii spiritualis erogari, quantum per Decimas exhiberetur, aut saltem quod sufficiat, ut absurdā superius considerata vitentur. Præterea quores Pontifici expedire visum fuerit, non obstante qua- cunque consuetudine, poterit denuo Decimas, vel opus aliud aequivalens fidelibus imponere, quo- niam huic potestati; quæ est penes Ecclesiā, nulla consuetudo valet derogare; Suarez. dicit. c. 12. num. 11. Lessi. dicit. lib. 2. c. 39. dub. 5. n. 25.

114 Deebene dicit. sect. 7. num. 1. 2. Quare consuetudo hæc sustinetur, quia nullum ex ea sequitur Ecclesiæ dispendium, siquidem facile potest reparari: at si Pontifex Decimarum tolleret præceptum, neque alia provideret statu Ecclesiastico de necessariis ad ejus decentiam, pauperum subsidiū, & cultus Divini debitum obsequium, nullum su- pereficit auxilium, & sic Ecclesiæ graviter patre- tur. Tandem doctrina Suarez. & aliorum, supra tradi- ta procedit, cum in universum Decimarum præcep- tum tolleretur, non tamen cum in aliqua Provincia Pontifex concederet justis de causis, ne Decimas sol- ventur, ut multis Authoribus, & exemplis addu- cits probat Castill. ubi proxim. Quare consuetudine etiam fieri licitum potest, ne Decimæ in aliquo loco tribuantur, data Ministris Ecclesiæ aliqui congrua sustentatione.

Ad Num. 11.

Dubia est controversia, num servitus disconti- nua, ut iter, aetus, via, possit ordinario tempo- re decem, vel viginti annorum præscribi, aut re- quiatur tempus immemoriale? de qua Parlador. quotidiana. lib. 1. c. 1. §. 2. per tot. Morla in em- por. jur. tit. 6. quest. 4. n. 1. & seqq. Fachin. lib. 8. controvers. c. 22. Cancer. variar. part. 2. c. 4. a. 46. Barbos. in collectan. ad c. cum Ecl. sua Surina n. 20. vers. In eadem glossa, de cas. possess. & proprie. Duaren. lib. 1. d. sp. 1. c. 34. & alii, quos refert & sequitur Eman. Suarez. in adiut. ad Anton. Gomez variar. tom. 2. c. ultim. n. 27. vers. Servitus ve- rò realis. i. P. Qui omnes excludunt differentiam inter servitutem continuam, & discontinuam, quo tempus ad præribendas illas necessariu; n; eti communiter receptam faciantur; & con- stat ex Ant. Gomez ubi proxim. Padilla in l. 2. C. de servitut. & q. Castill. d. u. usfruct. c. 63. à n. 7. Tusch. tit. 8. conclus. 22. 4. Tondut. quest. 4. lib. ca. 48. à n. 45. Cujac. ad l. sequitur, §. l. beritatem ff. de usfruct. Ant. Govean. lectio. juris var. l. b. 1. c. 14. Molin. de just. & jur. disput. 70. num. 7. v. rs. Por- rò. Cardof. in præ. judic. verbo. præscriptio, à num. 73. Sed hanc ultimam sententiam sustinendo, quod icilicet tempus immemoriale desideretur, du- bitatur, an sit necessaria scientia, & patientia ejus, contra quem præbirur? In quo sunt duæ communes sententiae, de quibus per Castill. ca. 28. ex n. 4. & negativam partem amplectitur cum innumeris. Similiter disputatur, num sit opus ad præscriptionem immemorialem negativarum servitutum quod intercedat prohibitio, vel interpellatio? & negative post longam disputationem resol- vit Castill. cap. 29. numer. vers. Ex his, cum Avendañ. de censib. cap. 8. num. 23. 24.

Ad Num. 10.

115 Summus Pontifex suo privilegio eximere à solu- tione Decimarum potest; ita tenent Gutierrez. à n. 23. Rebus. dicit. questio. 13. num. 105. cum aliis Belluga in specu. Princip. rubric. 13. §. trahemus, n. 36. Anne. Robert. lib. 3. rer. judic. c. 1. fol. 552. Suarez. dicit. c. 14. 10. Monet. c. 5. n. 46. Lessi. lib. 2. c. 39. dub. 5. Fagund. sup. præcept. 5. lib. 2. c. 4. n. 1. Piafec. in præ. Episcop. part. 2. c. 4. 63. Castill. c. 10. n. 7. Menoch. conf. 276. n. 1. Quod est intelligendum, relata Parochio congrua sustentatione, Barbos. dicit. c. 26. §. 3. n. 13. Azor. dicit. lib. 7. c. 37. q. 6. Gutierrez. n. 29. Alioqui quibus rem sicut sunt Decimæ, ad eam præstandam tenebuntur, Castill. ibidem.

Ad Num. 9.

116 Circa hoc variæ sunt DD. opiniones. Alii præscriptionem omnino excludunt, & est com- munis Canonistarum sententia, Decimas, etiam quod quotam, esse de jure divino. Alii distinx- ent inter prædiales, & personales, admittentes descriptionem quod has, non quod illas. Alii rejiciunt præscriptionem quod totum, non quod partem, sive quotam, Alii Clericis, ce- terisque Ecclesiastici personis permittrunt præ- scriptiōnem, laicos non utique: sed verius, ac re- ceptius est, quod in præsenti docet D. Covarr. scilicet tam Ecclesiasticos, quam laicos posse eximi præscriptione etiam in totum à decimaru solutione per quadraginta annos cum titulo, aut tempus immemoriale, modo Parochio quod suf- ficit ad victimum præstetur, Suarez. c. 8. p. 12. à n. 7. Marescot. dicit. c. 95. num. 28. cum seqq. Rebus. d. quest. 13. à n. 60. Bonac. qui alios allegat, dicit. disput. ult. quest. 5. punct. 5. n. 4. 5. Monet. dicit. cap. 5. conclus. 6. n. 114. Tondut. n. 19. cum seqq. Fontanel. de past. nuptial. pag.

Ibi: Ab omnibus tamen receptum est.

Usu fructus omni jure decem, vel viginti annis præscribitur, Auton. Gomez supr. n. 26. vers. Servitus vero mixta. Avendañ. in ea. 1. Correstor. n. 20. Padilla supr. num. 24. vers. Quiratum, & numer. 30. Gomez Vaio in præxi. capit. 24. n. 174. Castillo dicit. cap. 68. numer. 7. Balb. præ- script. part. 4. princip. quest. 2. num. 6. cum aliis.

Vers. Sed quia in hoc ipso capite.

Si sententia Parladorii, Suarez. & aliorum nup- tridita admittatur, que sanè solidis nititur funda- mentis,

mentis, his distinctionibus opus non erit; sed jus pascendi, sive personæ, sive prædio debeatur, decem, vel viginti annorum prescriptions acquiretur, cum requisitis, quæ in servitutibus continuis; vel quasi, desiderantur regulariter; de quibus Anton. Gom. dicit. numer. 27. Parlador. supr. à n. 22. & §. 9. n. 1. Menoch. de retinend. remed. 6. ex numer. 126. Gratian. Falcon. reg. 370. Cæpol. de servitu. rusticor. prædior. capit. 4. numer. 55. cum seqq. Padill. in l. 1. C. de servitu. Caldas ibi. 121. dem quæst. 5. numer. 65. Quod si dubitetur, an personæ, vel prædio talis servitus sit debita, recurrerendum est ad distinctionem Consulti in l. pecoris 4. ff. de servitu. rusticor. prædior. cuius meminere Menoch. d. it. remed. 6. numer. 47. & Cyriac. tom. 1. controvers. 141. numero 32.

122 Sed Communis, postulans tempus immemorabile ad praescribendas discontinuas servitudes, erit limitanda ex Glos. in l. servientes 14. verb. certam. ad finem ff. de servitudib. quam sequuntur Tondut. sup. num. 49. 50. Gratian. disceptat. forens. capit. 681. numer. 39. 40. & alii, quando titulus allegatur; nam etiæ non probetur. ex decennali quasi possessione presumitur, l. cum in rem verso. 6. ff. de usu. Guttier. in l. nemo potest. numer. 199. ff. de leg. 1. Flores de Mena. variar. lib. quæst. 2. num. 12. Caldas de renovat. emphyteus. cap. 15. num. 14. Felician. de censib. lib. 2. c. 5. n. 24. Lara de Capellan. lib. 1. c. 12. à num. 3. Rodrig. de ann. reditib. lib. 1. quæst. 15. n. 5. Mastrilli. Sicil. decis. 27. Petr. Barbos. in l. que dotis. num. 13. ff. solut. marim. & in l. 2. num. 109. cum seqq. C. d. prescript. 30. vel 40. annor. Mantic. de tacit. c. invent. lib. 3. tit. 15. à n. 52. & alii communiter. Quod est intelligendum interveniente facto, aut patientia ejus, contra quem praescribitur, l. 2. C. de servitu. & aqua. Caldas dicit. cap. 15. Balboa in cap. si diligenter, quæst. 3. de prescript. Gratian. supra c. 208. à num. 1. Tondut. dicit. quæst. 48. num. 49. Nam incorporalium prescriptio, absque illa procedere nequit. Garc. de nobilitat. glos. 7. num. 7. Menoch. de arbitrat. lib. 2. cas. 161. per tot. D. Covarruvias in reg. possessor. p. 2. in princ. 2. & alii plurimi apud Castill. de usufructu. c. 28. num. 1. ubi latè prosequitur; & num. 3. limitat. cum intervenit titulus, & bona fides, quo casu patientia non requiritur. Fachin. controvers. lib. 8. c. 20. Gregorius Lopez in l. 15. glos. 3. tit. 31. part. 3. Gilchen. de prescript. part. 2. memb. 3. c. 12. à n. 8. De qua limitatione principali, licet D. Covar. dubitet, facilius praefata doctrina erit practicanda propter probabilitatem oppositæ opinionis, quæ absolute docet, decennium, aut viginti annos sine titulo, ad eam prescriptiōnēm discontinuae servitutis sufficere, quam in punto juris veriorem sentit Tondut. n. 48.

Ibi: Quid ergo de servitute juris pascendi.

124 Hæc autem servitus juris pascendi pecora in paucis publicis non queritur, nisi quadraginta annorum spatio, l. 7. tit. 29. part. 3. D. Covar. practicar. cap. 37. in fine.

Ibi: Primus sane, ubi usu hic decennio contingens.

125 Obstet l. 4. tit. 15. lib. 4. Recoplat. qua prohibetur generaliter, ne ex detentione rei, titulo conductionis, prescriptio locum habeat. Castill. cap. 3. 8. n. 1. verf. Y de nuestro derecho. Sed inter Confratres, vulgo, de la Mesta, aliud quoad jus pascendi observatur, quod à possidente invito au-

ferrinon potest, nec plus offerens admittitur, l. 3. c. 5. cum seqq. tit. 14. libr. 3. Recoplat.

Ibi: Et tamen illud est adjiciendum.

Sic communiter limitatur conclusio premissa communior, nam cum titulo discontinua servitus 127 tempora ordinario praescribitur, etiam secundum eos, qui illam sequuntur; Ant. Gom. dicit. num. 27. vers. Advertendum tamen, Tuschi. conclus. 224. Castill. d. c. 68. num. 70. Padill. in d. l. 2. C. de servitu. Balb. part. 4. princ. quæst. 1. Corras. in d. l. servitutes. num. 3. ff. de servitu. Tondut. Supra dicit. quæst. 48. num. 49.

Ibi: Quibus in locis, & in l. si quis ff. si servit. vendic.

Non pauci Duarenū sequuntur putantes, nullam servitutem decem, vel viginti annis praescribi posse, sine titulo; de qua quæstiōne consulendi sunt Anton. Gom. dicit. num. 27. ubi Suar. lit. 0 Pichard. in s. agere si agat, à num. 12. Infl. de actioni. Cevall. tom. 1. quæst. 47. Olan. in antinom. jure. lit. A num. 136. Castill. supr. à num. 16. Menoch. dicit. remed. 6. num. 135. Mascard. conclus. 1205. alias 1220. n. 18. Tepat. variar. sentent. tit. 566. c. 14. Caldas for. n. lib. 1. quæst. n. 58. Morla in emptor. jure. tit. 6. quæst. 4. ex num. 20. Fachin. controvers. lib. 13. c. 83. Cancer. var. p. 3. c. 4. à num. 45. Jacob. Raevard. ad leg. Scriboniam, num. 7. ubi multa non vulgaria de prescriptiōne servitutum.

Ad Num. 12.

De intellectu horum verborum D. Thomæ, Guttier. dicit. q. 21. n. 51. Suar. cap. 12. num. 12. 13. 14. Delbene dicit. dubit. 29. scilicet. 7. n. 2. 3. Qui verba illa accipiunt, cum obligatio semel extincta per consuetudinem: vel prescriptiōnem suscitatur, vel præcepto Pontificis, vel urgente Ministrorum divini cultus indigentia; nam licet non peccent non solventes Decimas, à quibus exempti legitimi sunt, tamen si in animis habeant, ut licet petantur ex duabus predictis causis, ipsas non solvent, in statu damnationis sunt; eritque laudabile, si Clerici, quibus est jus exigendi, illud ob vitandum scandalum omittant.

Posset nihilominus mens D. Thomæ aliter interpretari, afferendo, loquutum suisse non de consuetudine jam praescripta, sed de usu aliquibus annis jam inveterato non solvendi Decimas: nam tunc etiæ Ministri Ecclesiæ jus habeant ad exigendas eas, si illi cedant ob vitandum scandalum, quod ex insolita petitione timeretur, laudandi sunt fideles autem non solventes à peccato excusantur propter bonam fidem qua credunt, si ex benignitate Clericorum debitas Decimas retinere, quia ex diuturnitate temporis juxta causa, sive titulus iure presumitur, ut dictum est supra.

Et comprobantur ex communi Theologorum sententia, quæ docet, non peccare facientes contra legem, interim dum consuetudo contraria non est legitimè prescripta, postquam jam ita usum recepta est, ut à plerisque etiam timoratæ conscientiae viris sive scrupulo observetur, ut tenent plures, quos refert Salas de leg. scilicet. 4. §. 5. n. 43. ad finem, & Bonacini. dicit. tract. de legib. disput. 1. quæst. 1. punct. ult. §. 3. n. 45. verf. Respondet Valentia. Igitur qui ex usu Decimas detinent, in statu damnationis non sunt; si vero propositum habebant non solvendi Decimas, etiæ petantur, peccati rei sunt, cessante

descante illa bona fide, cum aperte contra dominii voluntatem, vel ejus, cui debentur, Decimas usurperint; qui videtur planus sensus ad præsumtum locum, qui sic se haber: His equidem, & similibus casibus landabiliter Ministri Ecclesiæ Decimas non requirunt, ubi sine scandalo requiri non possunt propter desuetudinem, vel aliquam diuinam causam. Nec tamen sunt in statu damnationis, qui non solvunt in locis illis: nisi forte propter obstinationem animi habentes voluntatem non solvendi, etiamsi ab eis poterentur. Hæc 2. 2. quæst. 87. art. 1. ad fin. & quolibet 6. art. 10.

Ad Num. 13.

131 Præscriptio juris percipiendi Decimas in aliena Porochia; ad novaliam non extenditur, Suar. cap. 22. n. 9. Rebus. quæst. 14. à num. 92. Guttier. num. 8. Cancer. numer. 16. Barbos. dicit. ca. 26. §. 2. n. 58. Castill. de Tert. ca. 15. n. 32. Monet. cap. 4. n. 79. & hoc etiam si consuetudine jus illud acquiratur dicendum est, Guttier. numer. 8. Rebus. n. 6. Castill. numer. 37. Monet. numer. 85. Cancer. n. 17. nam præscriptio strictè interpretari debet, tantumque praescribitur, quantum possideatur, Barbos. supr. n. 59. Quod est limitandum, quoties ex aliquo fundo certis limitibus clauso, qui ut unus, & indivisibilis possidetur jus percipiendi Decimas fuerit præscriptione quæstitum, nam si intra ipsum terranoviter præcidatur, ex eo novali Decima ei, qui præscripsit, jure debentur; Cancer. dicit. numer. 17. Suar. numer. 10. Rebus. Felin. in ca. audit. numer. 19. de prescript. Joan. Andri. in cap. fin. de privileg. Guttier. numer. 101. 102. apud quem alii, Barbos. num. 61. Præterea limitatus, si præscriptio fiat ab eo, cui de jure communis Decimas debentur, contra privilegiatum, vel eum, qui anteā præscripterat, Menoch. conf. 36. n. 34. Nam ex præscriptio; ut favorabilis, est amplianda; arg. cap. odia, de reg. in 6.

Ibi: Hoc tamen verum est: ubi novale omnino.

132 Et, qui præscripsit jus percipiendi Decimas ex aliquo prædio debentur, quamvis aliud sibi feminetur, quam solebat, Capit. commissum, de Decim. Barbos. dicit. numer. 59. Suar. dicit. numer. 10. Guttier. numer. 103. 104. Burg. de Paz conf. 150. n. 16. D. Covat. practicar. ca. 37. n. 5. Monet. supr. cap. 4. num. 89. Cancer. n. 18. Castill. c. 15. n. 2. Valenzuel. conf. 33. num. 26. Salgad. de Reg. protrect. part. 3. cap. 10. n. 143. cum seqq. Prosp. Petr. in addit. ad Capyc. decis. 29. numer. 1. lit. B. Quod similiter ad privilegium extendit Castill. n. 6. qui latissime agit. Quod verum non erit, quando ex terra antequam præcideretur modicum, aliquid duntaxat Decimarum ratione percipiebatur, quod pro nihilo reputandum est; ut in specie sentient Tondut. question. beneficial. cap. 101. num. 11. Tambur. de jure. Abbat. tom. 1. disputat. 15. quæst. 18. n. 6. Monet. de Decim. ca. 4. num. 50.

Ibi: Nec operit præmissis decisio textus in cap. ex parte.

134 De interpretatione textus in capit. ex parte 27. de Decim. tractant latè Rebus. q. 14. Suar. cap. 23. à num. 4. Gutier. n. 124. Cardinal. Tuschi. tom. 6. lit. P. conclus. 752. Carol. de Tapia ad l. fin. part. 2. c. 9. ex n. 91. ff. de constitut. Princip. Gregor. Accaci. de privilegi. lib. 2. cap. 9. n. 27. cum aliis, Castill. dicit. tom. 7. de Tertiis. cap. 35. n. 40. Barbos. in collectan. ad idem c. in princip. & in aqua circa, de privilegi. n. 13. Monet. d.c. 4. n. 3. ex n. 65. Valen-

zuel. conf. 33. n. 50. Tondut. sepr. num. 17. & communiter hic intellectus à D. Covar. traditus approbat. Quid autem sit novale, quoad rem hanc definitur in c. quid per novale 21. §. 1. de verb. significat. ut si agat de novo ad cultum redactus, de quo non extat memoria, quod aliquando cultus fuisset, Menoch. conf. 36. n. 2. Henr. Canis. de Decim. ca. 11. n. 1. Tuschi. lit. N. conclus. 115. Petr. Gregor. syntagmat. jur. l. 1. c. 2. n. 2. Monet. dicit. quæst. 3. n. 50. Aliter tamen à Consultis accipitur in l. silva cœdua 30. §. novalis, ff. de verb. signific. & int. fin. §. vult. ff. de terra. moto, & notat Rebus. in d. §. novalis.

Ibi: Sed profecto magis consonum iuribus.

Privilegium de percipiendis decimis in aliena Parochia minimè novaliam complectitur, sive laicis, sive Ecclesiasticis indulgeatur; Suar. cap. 22. n. 9. Rebus. quæst. 14. à num. 92. Guttier. num. 8. Cancer. numer. 16. Barbos. dicit. ca. 23. n. §. 2. n. 58. Castill. de Tert. ca. 15. n. 32. Monet. cap. 4. n. 79. & hoc etiam si consuetudine jus illud acquiratur dicendum est, Guttier. numer. 8. Rebus. n. 6. Castill. numer. 37. Monet. numer. 85. Cancer. n. 17. nam præscriptio strictè interpretari debet, tantumque praescribitur, quantum possideatur, Barbos. supr. n. 59. Quod est limitandum, quoties ex aliquo fundo certis limitibus clauso, qui ut unus, & indivisibilis possidetur jus percipiendi Decimas fuerit præscriptione quæstitum, nam si intra ipsum terranoviter præcidatur, ex eo novali Decima ei, qui præscripsit, jure debentur; Cancer. dicit. numer. 17. Suar. numer. 10. Rebus. Felin. in ca. audit. numer. 19. de prescript. Joan. Andri. in cap. fin. de privileg. Guttier. numer. 101. 102. apud quem alii, Barbos. num. 61. Præterea limitatus, si præscriptio fiat ab eo, cui de jure communis Decimas debentur, contra privilegiatum, vel eum, qui anteā præscripterat, Menoch. conf. 36. n. 34. Nam ex præscriptio; ut favorabilis, est amplianda; arg. cap. odia, de reg. in 6.

Privilegium, per quod alteri præter concedentem præjudicium generatur, strictè debet interpretari, Carleval. de jude. tom. 2. tit. 3. dicit. 28. num. 16. Guttier. practica. lib. 4. ca. 5. n. 2. Cabed. Lusitan. decis. 93. n. 2. part. 1. Melo de induc. debitor. quæst. vit. n. 31. Hippolyt. singul. 483. Tuschi supr. concl. 211. Castill. c. 36. n. 14. Valenz. conf. 93. n. 31. Barbos. in collectan. ad c. quia circa, n. 14. de privileg. Quod verum est, cum per privilegium iuri communis derogatur; sed si per illud alteri privilegio, aut consuetudini officiatut, caufaque ad terminos juris communis reducatur, ampla interpretatio facienda est; Castill. c. 15. n. 40. Tiraquel. de primogen. quæst. 24. à n. 5. D. Covat. infra lib. 3. c. 6. n. 4. Guttier. de jure. confirmat. part. 1. c. 29. n. 4. Sanchez de matrimon. lib. 1. disputat. 12. Everard. in loc. à ratione legis larga, n. 29. Villag. in tract. de extension. legum. rubric. de extens. leg. correlative, n. 9. Surd. de aliment. tit. 2. q. 15. num. 193. Farin. fragment. crimin. part. 1. lit. E. n. 86. cum favorable censeatur, Menoch. conf. 37. n. 27. Ex quibus facile conciliatur d. c. ex parte, & cap. 139. tua, 25. §. ult. de Decim. si quidem in illo, ad jus commune per privilegium redditur; & in hoc fecos evenit; quare in uno gratia protelatur; quæ in altero restringitur quoad novalium comprehensionem. Et est obiter advertendum, rationem traditam à Pontifice in dicit. ex parte, ut, cui conceditur quod plus est, videatur indulximus quod est minus; non esse generaliter in materia privilegiorum admittenda, ut patet ex dicit. c. tua; sed in specie tantum, de qua ibi agitur, ubi lata interpretatio recipi debet, ut post alios recte obseruat Suar. sup. n. 7. Castill. ubi proxime.

Ad Num. 14.

Decisio c. penult. de privileg. maximè locum habet, quando ex agro noviter preciso ante aliqui fructus percipiebantur; velut ex arboribus, pastu, aut sylva cœdua; decimæque ex illis folabantur; nisi esset quicquam perexiguum, ut supra notavimus numer. 133. Et conclusionem hanc à D. Covar. deduciam, ex dicit. ca. penult. scilicet privilegium de Decimis non solvendis ex novalibus non pertinere ad ea, ex quibus aliqui jus habebant percipiendi easdem, tenent Castill. cap. 36. n. 24. Suar. c. 19. n. 3. Vivi. comm. opin. tom. 1. tit. 10. n. 14. verf. Et potest, Monet. c. 4. n. 60. Barbos.